

**Plan mot diskriminering och kränkande behandling
inom de kommunala gymnasieskolorna**

**Vård och omsorgsprogrammet
2021–2022**

Reviderad september 2021

Innehåll

Vision	3
Handlingsplan Så här arbetar vi när trakasserier, sexuella trakasserier och kränkningar elever emellan misstänks	5
Så här arbetar vi när diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkningar, mellan personal och elev misstänks	6
Uppföljning och dokumentation	7
Vård och omsorgsprogrammets främjande och förebyggande arbete	7
Främjande arbete	7
Följande främjande aktiviteter genomförs läsåret 2021/22:	7
Utvärdering av läsåret 2020/21	9
Resultat från elevenkäten 2020/21:	9
Rektor	12
Bitr Rektor	12
Ordlista	12

Vision

Elever som går på Umeås gymnasieskolor ska bli sedda, lyssnade på och inspirerade till lärande och utveckling. Vi vill ge eleverna en trivsamt skolmiljö där de känner sig trygga, blir positivt uppmärksammade och upptagna i den sociala gemenskapen. Nolltolerans ska råda mot all diskriminerande och kränkande behandling. Alla på skolan, elever som personal, ska visa respekt för varandra och människors olikheter.

Syfte och innehåll

Syftet med arbetet är att skydda eleverna mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Planens funktion är att förebygga och förhindra att kränkningar förekommer genom att beskriva konkreta insatser och tydliga rutiner. Planen är en dokumentation av det arbete som bedrivs löpande samt utgångspunkt för uppföljning, utvärdering och utveckling. Planen är därmed en del i det systematiska kvalitetsarbetet.

Planen är också ett verktyg att använda sig av då diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling uppstår i verksamheten genom att den beskriver vilken arbetsgång som ska följas i sådana situationer, hur utredningar och åtgärder ska dokumenteras och hur insatser ska följas upp etc.

Lagar

Skolans värdegrundsarbete regleras av flera lagar och förordningar.

I Läroplanen för gymnasieskolan står det att

Ingen ska i skolan utsättas för diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder eller funktionsnedsättning eller för annan kränkande behandling. Alla tendenser till diskriminering eller kränkande behandling ska aktivt motverkas. Främlingsfientlighet och intolerans måste bemötas med kunskap, öppen diskussion och aktiva insatser. (SKOLFS 2011:144)

I Skollagen slås det fast att

Huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling och att huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. (Skollagen 2010:800, 6 kap. 7 och 8 §§)

Diskrimineringslagen (2008:567) trädde i kraft 1 januari 2009 och har till ändamål att motverka diskriminering och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder eller funktionsnedsättning.

Den 1 januari 2017 ändrades bestämmelserna i diskrimineringslagens tredje kapitel.

Lagstiftningens tidigare krav på att ta fram en årlig plan gällande diskriminering har ersatts

med en skyldighet för skolan att arbeta med aktiva åtgärder enligt vissa bestämda steg samt dokumentera alla delar av detta arbete. Skolans arbete med aktiva åtgärder ska omfatta samtliga sju diskrimineringsgrunder. (Före 1 januari 2017 omfattades inte diskrimineringsgrunderna ålder och könsöverskridande identitet eller uttryck) Det är en utvidgning jämfört med tidigare regler och det innebär att villkor, arbets- och studiemiljö och rutiner ska analyseras ur fler aspekter.

Arbetet med aktiva åtgärder innebär att utbildningsanordnare ska:

- Kontinuerligt undersöka om det finns risker för diskriminering eller repressalier eller andra hinder för enskildas lika rättigheter och möjligheter i verksamheten
- Analysera orsaker till upptäckta hinder och risker
- Vidta de förebyggande och främjande åtgärder som skäligen kan krävas
- Följa upp och utvärdera arbetet.

Utbildningsanordnare ska arbeta för att främja lika rättigheter och möjligheter oavsett diskrimineringsgrund.

Vilka aktiva främjande och förebyggande åtgärder är skäligen att kräva?

Vad som är skäligen får avgöras från fall till fall. Skälighetsbedömningen bör göras med hänsyn till resurser, behov och andra omständigheter i det enskilda fallet. Klart är att konstaterade problem inte kan lämnas utan åtgärd eller att de åtgärder som vidtas är betydelselösa

Skollagens regler om kränkande behandling har inte förändrats (efter den 1 januari 2017).

Trenderna bland eventuella fall kan ligga till grund för framtida förebyggande åtgärder.

Definition av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling **Ur "Arbete mot kränkande behandling" (Skolverkets Allmänna råd, Stockholm 2012)**

Diskriminering innebär att en elev missgynnas, direkt eller indirekt, av skäl som har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna; kön, könsidentitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller trosuppfattning, funktionshinder (samt bristande tillgänglighet 2015-01-01), sexuell läggning eller ålder. Eftersom diskriminering handlar om missgynnande förutsätter det någon form av makt hos den som utför diskrimineringen. I verksamheten är det huvudmannen eller personalen som kan göra sig skyldig till diskriminering. Elever kan inte diskriminera varandra i juridisk bemärkelse.

Sexuella trakasserier kan också vara av sexuell natur. De kallas då för sexuella trakasserier. Förutom kommentarer och ord kan det vara att någon till exempel tafsar eller kastar

närgångna blickar. Det kan också handla om ovälkomna komplimanger, inbjudningar och anspelningar.

Trakasserier är ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna. Om någon ur personalen utsätter en elev för trakasserier benämns det diskriminering.

Kränkande behandling är ett uppträdande som utan att vara kopplat till någon av de sju diskrimineringsgrunderna kränker elevers värdighet.

Trakasserier och kränkande behandling kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera. De kan vara synliga och handfasta likaväl som dolda och subtila. De kan utföras direkt i verksamheten och även via exempelvis telefon och Internet. Trakasserier och kränkande behandling kan exempelvis uttryckas genom nedsättande tilltal, ryktesspridning, förlöjligande eller fysiskt våld. Kränkningarna kan även handla om att frysa ut eller hota någon. Kränkande behandling kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande.

Mobbning är en form av kränkande behandling eller trakasserier som innebär en *upprepad negativ handling* när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag.

Handlingsplan

Så här arbetar vi när trakasserier, sexuella trakasserier och kränkningar elever emellan misstänks

1. Elev som känner sig trakasserad eller kränkt eller upplever att någon annan elev blir trakasserad eller kränkt kan ta kontakt med en vuxen på skolan som eleven känner förtroende för.
2. Personal som upptäcker/får kännedom om att en elev upplever sig utsatt för trakasserier/kränkningar meddelar rektor som i sin tur anmäler vidare till huvudmannen.
3. En utredning initieras skyndsamt av rektor. Vid utredningen ska klarläggas vad som hänt och om det är trakasserier/kränkande behandling i lagens mening. Utredningen bör innehålla samtal med de elever som är inblandade i händelsen så att dessa får redogöra för sin uppfattning av det inträffade.
4. När utredningen är klar beslutar rektor om åtgärder ska vidtas och i sådant fall vilka åtgärder. Rektor beslutar också vem som ska se till att de beslutade åtgärderna utförs.
5. Vårdnadshavare till elever som är inblandade i händelsen informeras. Myndig elevs föräldrar informeras efter samtycke av elev.
6. Uppföljningssamtal sker med inblandade elever inom tre veckor. Enskilda samtal och/eller samtal i grupp. Vid behov sker ytterligare uppföljning.
7. Ärendet rapporteras av rektor till skolhuvudman enligt särskild rutin.

8. Vid oönskad händelse som kan leda till personskada ska detta registreras via Umeå Kommuns system för tillbud "Stella".

Rektor har möjlighet att besluta om avstängning av elev eller annan disciplinär åtgärd enligt bestämmelserna i 5 kap. skollagen 2010:800

Generellt gäller att skolan är behjälplig när en elev önskar göra en anmälan till Skolinspektionen, Barn-och elevombudet eller till Diskrimineringsombudsmannen i diskriminerings- eller kränkingsärenden.

Dokumentation

All dokumentation ska vara skriftlig. Blanketten "Anmälan om kränkande behandling" finns tillgänglig i Prorenata och ska fyllas i vid varje fall av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Det ska skapas en blankett för varje elev som är aktuell i ärendet. Det ska tydligt framgå vad som har hänt, vilka elever som är inblandade, om det har bedömts vara kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering i lagens mening, vilka åtgärder som har vidtagits och hur uppföljning skett. Blanketten skapas direkt när ärendet initieras och fylls på löpande under ärendets gång. De samtal som hålls med elev/elever sammanfattas skriftligt och dokumenteras i Prorenata.

Så här arbetar vi när diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkningar, mellan personal och elev misstänks

1. Elev som känner sig diskriminerad eller kränkt av personal eller upplever att någon annan elev blir diskriminerad eller kränkt av personal tar kontakt med en vuxen på skolan som eleven känner förtroende för.
2. Personal som fått kännedom om att en elev känner sig diskriminerad/kränkt av personal informerar rektor. Rektor anmäler vidare till huvudmannen.
3. Närmaste chef till den personaluppgifterna gäller, utreder ärendet skyndsamt genom att i ett kontrollsamtal samla fakta om det inträffade. Vid utredningen ska klarläggas vad som hänt och om det är diskriminering/kränkande behandling i lagens mening. Dokumentation sker enligt riktlinjer för Umeå Kommun.
4. När utredningen är klar beslutar rektor om åtgärder ska vidtas och i sådana fall vilka åtgärder. En åtgärd kan vara att erbjuda eleven stöd via elevhälsan.
5. Vårdnadshavare till elev/elever som är inblandade i händelsen informeras. Myndig elevs förälder informeras efter samtycke av elev.
6. Uppföljningssamtal med aktuell elev sker inom tre veckor. Vid behov sker ytterligare uppföljning.

Generellt gäller att skolan är behjälplig när en elev önskar göra en anmälan till Skolinspektionen, Barn-och elevombudet eller till Diskrimineringsombudsmannen i diskriminerings- eller kränkingsärenden.

Uppföljning och dokumentation

Rektor är ansvarig för att varje enskilt fall följs upp och dokumenteras men uppgiften kan delegeras. Ärenden initieras via intranätet "Anmälan om kränkande behandling". Ärendet skapas direkt när rektor får informationen och fylls på löpande under ärendets gång i Prorenata. Huvudman skall alltid läggas till i ärendet.

Varje enskilt fall avslutas med en avstämning mellan rektor, elevhälsa och mentorer, detta dokumenteras i Prorenata. Sekretessprövning görs vid eventuell förfrågan om utlämnande av dokumentation.

Vård och omsorgsprogrammets främjande och förebyggande arbete

Främjande arbete

Målet med Dragonskolans främjande arbete är att skapa en trygg arbetsmiljö för alla som jobbar och studerar här. På vård och omsorgsprogrammet syftar de främjande insatserna till att våra elever ska trivas, känna trygghet, ha alla möjligheter att utvecklas och lyckas med sin utbildning. Samt att personal och elever både i ord och handling ska visa respekt för allas lika värde. Det främjande arbetet pågår alltid.

Följande främjande aktiviteter genomförs läsåret 2021/22:

- Genomförandet av introdagarna, vilket är flera introduktionsdagar för ÅK 1 på vård och omsorgsprogrammet. Ansvar mentorer tillsammans med arbetslaget och elevhälsan.
- Basgrupper, elever är placerade i klassrummet och arbetar i givna grupper. Ansvar mentorer. *Under covid-19 står bänkar ej i grupper, eleverna har ändå bestämda platser och arbeten sker i basgrupper när det är möjligt.*
- Två mentorer i varje klass och lärarna eftersträvar en liknande lektionsstruktur i undervisningen med syfte att skapa trygghet för eleverna. Ansvar lärare.
- Skolsköterskan erbjuder alla nya elever ett hälsosamtal, vid hälsosamtalet tas trygghet och trivsel upp som punkt. Statistik över resultatet sker klassvis och

återkopplas till respektive mentorer och EHT. Vid behov planeras åtgärdande insatser. Ansvar skolsköterska och EHT.

- Utvecklingssamtal med mentor genomförs en gång per termin. Mentorerna förklarar syftet med samtalen och strävar efter att eleverna ska uppleva att de äger samtalet. Trygghet och trivsel finns med som punkt. Ansvar mentorer.
- Programforum med klassrepresentanter, rektor och elevhälsa genomförs två gånger per termin där eleverna ges möjlighet att påverka sin utbildning och skola. Ansvar rektor.
- EHT, regelbundna träffar mellan mentorer och elevhälsa för att tillsammans gå igenom bl a den psykosociala situationen i de olika klasserna och för enskilda elever. Rektor ansvarar.
- Skolvärdar som arbetar för trygghet och trivsel i ytor utanför klassrummen. Skolvärdarna besöker alltid åk 1 under HT. Ansvar skolledning.
- Årshjul för vårt strukturerade arbete med planen, inkluderar elever, personal och vårdnadshavare. Ansvar rektor med hjälp av kurator. *Se bilaga 1* aktivitetsplan.
- Information om planen till elever och föräldrar. Sker på Vi timme och föräldramöte i början av höstterminen. Rektor och mentorer ansvarar med hjälp av kurator. I åk 1 går alltid kurator igenom grunderna och viktiga begrepp i planen för eleverna.
- Återkommande temaveckor på Dragonskolan, för alla elever, då vi sätter ett extra fokus på olika värdegrundsfrågor - *Under samma himmel, Fokusvecka, Raoul Wallenberg Academy, Samtyckesvecka*. Dragonskolans kuratorer och skolvärdar ansvarar.
- Elever besvarar elevenkät under VT. Mentor ansvarar för att den genomförs. Rektor ansvarar för att resultaten följs upp och analyseras samt att åtgärder planeras in.
- Elevskyddsombud utbildas och deltar i såväl det fysiska som det psykosociala arbetsmiljöarbetet vid skyddsron. Ansvar rektor.
- Frånvaro följs upp enligt tydliga rutiner. Ansvar mentorer, EHT och rektor.

Utvärdering av läsåret 2020/21

Utvärdering och kartläggning har skett genom att eleverna har fyllt i en UGS-övergripande elevenkät samt dialog på programforum. Riktade fokussamtal med utvalda elever i åk 3 samt 2 om deras erfarenheter på vård och omsorgsprogrammet. Hälsosamtal i åk 1. I arbetslaget har aktiviteterna i planen utvärderats och enkät, resultat från hälsosamtalen och sammanfattning av fokussamtal analyserats med förslag om nya åtgärder.

Under kartläggningen arbetet av läsåret 20/21 blev det tydligt att vård och omsorgsprogrammet inte är nöjda med hur vi jobbar med enkäten både före och efter att eleverna fyllt i den. Upplevelsen är att efterarbetet sker under perioder då mycket annat av skolans arbete skall slutföras och därav missar vi en bredare dialog med varandra och inte minst med eleverna. Utvärderingen av elevenkäten blev framflyttad till slutet av augusti istället för juni. Vi behöver hitta en tydligare och mer fungerande rutin för att säkerställa att vi tar hand om enkätresultatet på ett bättre sätt. Återkoppling, analys och vidarearbete ska fastställas enligt en rutin. Under vårterminen hade vi som ambition att jobba kring elevenkäten genom fler elevdialoger, på klass och programnivå. Detta blev dock försvårat på grund av fjärr- och distansundervisningen. Syftet med en tydligare arbetsgång är att förbättra delaktigheten för eleverna och skapa ett bättre underlag för analys av resultaten bland både elever och personal. rektor tillsammans med EHT ska se över dessa rutiner.

Styrkor på vård och omsorgsprogrammet är att vi arbetar med basgrupper och att vi strävar efter en samsyn och likvärdigt lektionsupplägg. Lärarna har samplanering för att anpassa arbetsbördan för eleverna. Eftersträvan med det är också att vi ska få en överblick för hur vi arbetar med alla diskrimineringsgrunder under deras studietid på programmet.

Förebyggande åtgärder

De förebyggande åtgärderna på Dragonskolan har till syfte att avvärja risker för att våra elever ska utsättas för kränkande behandling, diskriminering eller trakasserier. På vård och omsorgsprogrammet grundar sig åtgärderna i våra återkommande träffar med elever via programforum, träffar med arbetslag samt enkäter och trygghetsvandring. Påträffar vi ärenden som kräver att vi bearbetar planen skall detta ske direkt och oavsett årshjul. Arbetet ska genomsyra hela verksamheten och ske systematiskt.

Följande förebyggande åtgärder genomförs läsåret 2021/22:

- Mottagande av åk 1 – introduktionsdag vid skolstart, ansvar mentorer tillsammans med EHT och arbetslaget.
- Fem minuters samtal med alla elever i ÅK 1 under de första veckorna.
- Skapa en mapp i Drive med tips på lekar och samarbetsövningar, tips och råd för att bygga trygga grupper etc, ansvar arbetslag
- Elevhälsan gör återkommande besök i åk 1 vid fler tillfällen under höstterminen och vårterminen. Syftet är bidra till ett tydligt och tryggt mottagande för eleverna.
Skolsköterskan om en god hälsa, SYV om hur det är att gå gymnasiet samt motivation, Elevkonsulent om studieteknik och struktur, Spec ped om hjälpmedel för inlärning, Kurator fokus samarbete och värdegrund inklusive denna plan (lagar, syfte, vilket stöd som finns etc). Ansvar EHT.
- Under början av höstterminen ta fram och gå igenom ordningsregler i varje klass. Under samma tillfälle förs en gemensam dialog om hur man ska uppnå/bibehålla en god arbetsmiljö och gott bemötande i klassen. Sker i alla klasser, mentor ansvarar och kan ta hjälp av EHT vid behov.
- Fokusintervjuer med elever från alla årskurser gällande mottagande på Dragonskolan och erfarenheter från Dragonskolan. Ansvar EHT och rektor.
- Skapa ett upplägg och rutin för hur vi arbetar med innehållet i elevenkäten före genomförandet och efteråt när resultatet kommit. Görs tillsammans med eleverna.
- Arbeta vidare med material från Raoul Wallenberg Academy. Arbetsgång planeras av lärare tillsammans med rektor och kurator. Rektor samt kurator ansvarar.
- Vid den återkommande utvärderingen av undervisningen ha med frågor om hur den genomsyrats av värdegrundsperspektivet.

Kontaktuppgifter

Vill du anmäla diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier eller annan kränkande behandling, få svar på frågor eller få mer information kan du kontakta:

Rektor

Patrik Henriksson

Mobil: 0708855248

patrik.henriksson@umea.se

Bitr Rektor

Ibrahim Alhakim

Mobil: 0706452345

ibrahim.alhakim@umea.se

Kurator

Anna Vestman

070-5110227

anna.vestman@umea.se

Skolsköterska

Ulrica Tjärnberg

070-231 15 43

ulrica.tjarnberg@umea.se

Specialpedagog

Kristina Nilsson

070 - 404 19 29

kristina.a.nilsson@umea.se

Ordlista

Vision:	Idealbild, framtidsbild
Nolltolerans:	Ingen som helst tillåten avvikelse
Missgynnas:	Behandlas orättvist
Juridisk bemärkelse:	Vad lagen säger
Subtil:	Knappt märkbar
Huvudman:	Ansvarig myndighet
Skolhuvudman:	Den som anordnar skolverksamhet, till exempel en kommun eller ett bolag eller en förening som driver en fristående skola
Programforum:	Möte mellan rektor och elever på programmet för att öka eleverns inflytande i sin skolgång
Prorenata:	Skolans dokumentationsverktyg där aktuella händelser och studiesituation dokumenteras enskilt för varje elev
Åtgärdsprogram:	Ett dokument/beslut där det framgår vad eleven får för särskilda stödåtgärder för att få möjlighet att nå kunskapskraven, se 3 kap. 9 § skollagen (2010:800).
VBS-blankett:	Nätbaserad dokumentmall